

Aan: Eerste Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
Per email: postbus@eerstekamer.nl

Uw ref. :
Onze ref. : SPF20221122
Datum : 22 november 2022
Betreft : Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg (WEGIZ, 35824)

Geachte Kamerleden,

Binnenkort behandelt uw Kamer de Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg (WEGIZ).

Stichting Privacy First is een voorstander van de WEGIZ. Voor het eerst op dit dossier zien we een wet met een goed onderbouwde, integrale aanpak en *“daadwerkelijke baten voor zorgprofessionals, voor cliënten en patiënten, en voor de zorg als geheel.”*^{1 2}

Wij hebben echter ook zorgen over de uitvoering. De belangrijkste waarde die deze wet kan bieden aan patiënten, namelijk de eigen keuze in *hoe* gegevens worden uitgewisseld, dreigt verdrukt te worden in het complexe politieke speelveld van de zorg.

In deze brief schetsen we de context en roepen we uw Kamer op: vraag de regering de zorgaanbieders van afdoende financiering te voorzien voor de uitwisseling van medische gegevens via decentrale infrastructurele voorzieningen.

Hoogachtend,

Marc Smits
bestuurslid Stichting Privacy First
marc@privacyfirst.nl
06-52471179

---

¹ 27529, nr. 189, Brief van de Minister, Informatie- en Communicatietechnologie (ICT) in de Zorg, 12 juli 2019
https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2019D30926.

² Zie ook <https://www.internetconsultatie.nl/gegevensuitwisseling/reactie/138621/bestand> voor de eerdere inbreng van Privacy First op het wetsvoorstel WEGIZ.

Stichting Privacy First

Sinds 2008 verdedigt Privacy First het fundamentele recht op privacy, waarbij het kunnen maken van eigen keuzes in een vrije omgeving centraal staat.

De afgelopen jaren heeft Privacy First, meer dan enige andere burgerrechtenorganisatie, zich verdiept in de uitwisseling van medische gegevens en de bescherming van het medisch beroepsgeheim in digitale communicatiesystemen zoals het Landelijk EPD.³

2011-2014

In 2011 verwierp uw Kamer de wet op een Landelijk EPD en u verzocht de regering ‘binnen de wettelijke kaders van WBP, BIG en WGBO te komen tot een nadere wettelijke regeling [...] teneinde veilig digitaal transport van gegevens (zowel pull als push) mogelijk te maken [...]’.⁴

Met de vereiste ‘opt-in’ voor uitwisselingssystemen⁵ ontstaat echter de vraag: hoe vrij zijn burgers in werkelijk in het geven van die toestemming, indien hen geen alternatief geboden wordt?

De WEGIZ biedt een antwoord op die vraag en, na ruim 10 jaar, concrete invulling van uw motie uit 2011⁶.

De WEGIZ

Waar in 2011 een technologische oplossing centraal stond, onderscheidt de WEGIZ zich door een procesmatige en integrale aanpak van het vraagstuk. De wijze waarop de standaardisatie is vormgegeven via de NEN⁷ zorgt voor openheid, transparantie en daarmee draagvlak.

De grootste winst is dat de WEGIZ voorziet in ‘uitwisseling binnen de behandelrelatie’⁸. De zorgaanbieder (op wie het medisch beroepsgeheim rust) houdt hiermee directe controle over de raadplegingen door andere zorgaanbieders.

De Minister stelt:⁹ *“Daarom wil ik dat er zoveel als mogelijk gezocht wordt naar een (infrastructurele) oplossing die zorgt dat uitwisseling plaatsvindt op het moment dat deze nodig is en de behandelrelatie de grondslag is van de uitwisseling. Dan immers is uitdrukkelijke toestemming op grond van de Wabvpz niet nodig.”*

---

³ Zie meest recentelijk <https://www.privacyfirst.nl/solutions/evenementen/item/1255-terugblik-op-publieksdebat-waar-is-morgen-uw-medisch-dossier.html>.

⁴ 31466, Y, Gewijzigde motie Tan https://www.eerstekamer.nl/motiedossier/31466_y_gewijzigde_motie_tan_pvda

⁵ conform Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg (Wabvpz), Artikel 15a <https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0023864&hoofdstuk=3a&artikel=15a&z=2019-04-01&g=2019-04-01>

⁶ Uw motie stuurde tevens aan op uitwisseling “binnen de regio”. De WEGIZ houdt hier geen rekening mee. In een digitaliserende wereld achten wij dit ook niet langer logisch.

⁷ Privacy First is betrokken bij de NEN7517 (toestemming) en NEN7519 (lokalisatie)

⁸ WEGIZ, art 1.4 lid 5 <https://www.eerstekamer.nl/9370000/1/j9vkvfj6b325az/vlwsaw2288zl/f=y.pdf>

⁹ 27 529, nr. 166 Kamerbrief over derde brief elektronische gegevensuitwisseling in de zorg <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-27529-166.html>

Decentrale infrastructures zijn in de regel (dus los van de zorg) efficiënter, privacyvriendelijker, veiliger, goedkoper en veel eenvoudiger te realiseren. Het is in de zorg echter niet altijd toepasbaar. Voor zorg op doorverwijzing¹⁰ biedt de methode uitsluitend voordelen. Voor overige zorg is een 'elektronisch uitwisselingssysteem' (pull) noodzakelijk.

Voor een patiënt betekent dit dat deze onder de WEGIZ voor de meeste zorg niet langer toestemmingen hoeft bij te houden in een Online Toestemmingsvoorziening (OTV), maar het *kan* wel. Het biedt tevens ruimte om de OTV's¹¹ veel gericht te ontwikkelen en af te stemmen op patiënten met meer complexe zorgvragen.

In de toekomst die wij voor ons zien ontstaat er een landschap waarin de centrale (pull) en decentrale (push) infrastructures elkaar versterken, de keuze aan de patiënt is en we deze patiënten beter kunnen helpen.

De WEGIZ voorziet in het wettelijk kader om dit scenario te realiseren.

De zorg

In 2011 gaf u het Ministerie de opdracht alle banden met het Landelijk Schakelpunt (LSP) te verbreken.¹² De minister bracht hierop de infrastructuur onder bij VZVZ¹³ (een samenwerking van de Zorgverzekeraars, zorgkoepels en de Patiëntenfederatie) en richtte in 2014 het Informatieberaad Zorg op, een besloten bestuursorgaan met daarin grotendeels dezelfde partijen als in VZVZ.

Zorgverzekeraars Nederland (ZN) pleit al sinds 2013¹⁴ voor een monopolie voor het LSP/Mitz¹⁵. De Patiëntenfederatie vertegenwoordigt met name een smal deel van patiënten voor wie een LSP/Mitz noodzakelijk is. De zorgkoepels krijgen al 10 jaar lang uitsluitend het LSP/Mitz als mogelijke oplossing te zien en zijn ook buiten dit dossier afhankelijk van ZN.

In deze complexe vervlechting van belangen moeten deze partijen in 'spoor 2' van de WEGIZ (*hoe* worden gegevens uitgewisseld?) gaan besluiten om, naast de eigen infrastructuur, een oplossing die werkt op basis van 'push' communicatie¹⁶ de ruimte te gunnen.

Wij achten dit op zijn minst problematisch voor de uitvoering van de WEGIZ.

Oproep aan uw Kamer

Bij herhaling heeft de Minister gesteld dat de WEGIZ bedoeld is voor zorgprofessionals, voor cliënten en patiënten, en voor de zorg als geheel. Dat zijn de werkelijke stakeholders.

---

¹⁰ naar schatting 80-90% van de zorg

¹¹ 27 529, nr. 276 Beleidslijn van de Minister inz. meerdere OTV's, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-27529-276.html>

¹² 31 466, Motie-Tan (PvdA) c.s. over het beëindigen van de ontwikkeling van het Landelijk Schakelpunt https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20110329/motie_tan_pvda_c_s_over_het/document3/f=/viobb7s%20poajr.pdf

¹³ De Vereniging van Zorgaanbieders voor Zorgcommunicatie, <https://www.vzvez.nl/over-vzvez>

¹⁴ Business plan VZVZ 2013-2016, <https://adoc.pub/businessplan-vzvez.html> paragraaf 3.3.4.2

¹⁵ Zie ook zn.nl, 6 okt 2020, <https://www.zn.nl/actueel/nieuws/nieuwsbericht?newsitemid=5444435968>

¹⁶ Zoals bijvoorbeeld Whitebox of NUTS. Zie <https://whiteboxsystems.nl> en <https://nuts.foundation/>

Onze oproep aan uw Kamer is om, in lijn met uw motie uit 2011¹⁷, de uitvoering van de WEGIZ kracht bij te zetten met het volgende:

- Vraag de regering om een uitdrukkelijke inzet op zowel centrale als decentrale architecturen, zodat systemen met verschillende kwaliteiten elkaars gebreken kunnen aanvullen.
- Creëer helderheid over de concrete stimulering van gegevensuitwisseling binnen de behandelrelatie, zoals beschreven in de MvT van de WEGIZ.
- Vraag de regering om zorgaanbieders van afdoende financiering te voorzien voor het doorontwikkelen en opschalen van (decentrale) infrastructurele voorzieningen¹⁸, die binnen de behandelrelatie gegevens kunnen uitwisselen.

---

¹⁷ 31466, Y, Gewijzigde motie Tan https://www.eerstekamer.nl/motiedossier/31466_y_gewijzigde_motie_tan_pvda

¹⁸ Nuts (<https://nuts.foundation/>) en Whitebox (<https://whiteboxsystems.nl>) zijn voorbeelden van systemen die end-to-end beveiligde gegevensuitwisseling tussen zorgverleners binnen een behandeling mogelijk maken. Stichting Decozo stimuleert decentrale standaarden in de zorg (<https://decozo.org>).